

Α'π. Η ποσότης τῆς ὑλῆς ἐπειδὴ τὸ Βάρος αὐτῶν εἶναι πάντα ἀνάλογον μὲν αὐτῆν.

Ε'ρ. Ποιὸν ὄνομάζετε Συμεῖον, πρὸς ὃ τὰ Σώματα τείνουσι ἐξ ἴδιας των φύσεως;

Α'π. Τὸ Κέντρον τῆς Βαρύτητος, τὸ ὅποιον πολὺ πληγίζει εἰς τὸ Κέντρον τῆς Γῆς, διὸ ὅλα τὰ Σώματα ὅπερ εἶναι εἰς τὴν σφαῖραν τῆς δυνάμεως τῆς. π. χ. τὸ Κέντρον τῆς Βαρύτητος τῶν Πλανητῶν εἶναι ὡς ἔγγισα τὸ Κέντρον τῆς Ήλίου, περὶ ὃν ἐπομένως οἱ μηνοί τὰς περιόδους αὐτῶν (α).

(α) Τὸ κοινὸν κέντρον τῆς Βαρύτητος δύο Σωμάτων εἶναι ἕνα σημεῖον τοιότως θεμένου εἰς μίαν εὐθεῖαν γραμμήν, ἢ ὅποια ἐνώνει τὰ κέντρα των, ὅπερ τὰ διασήματα αὐτῶν ἀπὸ τῶν δύο μερῶν εἶναι ἀντιστρόφως, ὡς αἱ ποσότητες τῆς ὑλῆς αὐτῶν τῶν Σωμάτων.

Παραδειγματικόν εἶναι Σῶμα 12 λιτρ. καὶ Β, ἄλλο Σῶμα 4 λιτρ. (χ. 49.) συνωστού τὰ Κέντρα αὐτῶν διὰ τῆς γραμμῆς AB , εἴτα εἰπὲ, ὡς $A + B : A :: AB : BG$, δηλ. ὡς τὸ κεφάλ. τῶν δύο Σωμάτων 16 λιτρ. πρὸς τὸ μέγιστον 12 λιτρ. ἔτος ὅλου τὸ διάσημα AB πρὸς τὸ διάσημα BG , τὸ ὅποιον δίδει τὸ σημεῖον G διὰ τὸ κοινὸν Κέντρον τῆς βαρύτητος αὐτῶν τῶν δύο Σωμάτων. ἐὰν προσθέσης ἕνα τρίτον Σῶμα Δ 6 λιτρ. καὶ θελήσῃς νὰ εὕρης τὸ κοινὸν κέντρον αὐτῶν τῶν τριῶν Σωμάτων ABA , εἴπε, ὡς $A + B + D : A :: AD : GE$, τὸ ὅποιον δίδει τὸ σημεῖον E διὰ τὸ κοινὸν Κέντρον ὅλης τῆς βαρύτητος αὐτῶν. ὁμοίως ίμπορεῖς νὰ εὕρῃς τὸ κοινὸν Κέντρον

Ε'ρ. Κατὰ τίνα τρόπου αὕτη ἡ δύναμις τῆς Βαρύτης
τος ἐνεργεῖ εἰς τὰ Σώματα;

Α'π. Καθ' ἔνα τρόπου ἵστον, καὶ ἀπόλυτου εἰς ὅλα
τὰ ὄμοια Σώματα, χωρὶς ἀναφορὰν εἰς τὸ οὐράνιο,
εἰς τὸ γῆκον, ἢ εἰς τὴν ποσότητα τῆς "Τλῆς
αὐτῶν.

Ε'ρ. Αὕτη ὅτῳ ὕτως ἔχῃ, πρέπει νὰ πινεύσωμεν
λοιπὸν, ὅτι ὅλα τὰ Σώματα καταβαίνουσι μὲ τὴν
ἰδίαν ταχύτητα;

Α'π. Οὕτως ἥθελεν εἶναι τῷ ὄντι, ἐὰν δὲν ἔτοι μή
ἀνθίσασις τῆς Αἴρους.

Ε'ρ. Ε'π'. ἀληθείας αὕτη εἶναι μία παράξενος. Νέ-
σις· πῶς τὸ ἀποδεικνύετε;

Α'π. Διὰ τῆς πνευματικῆς Αὐτλίας, ἐπειδὴ ὅταν
βάλωμεν μέσα εἰς τὸ Δοχεῖον ἔνα Νόμισμα, καὶ
τὸ πλέον ἐλαφρότερον Πτερὸν, καὶ τὰ ὑποσηρίζωμεν
εἰς τὸ ὑψος τῆς Δοχείας, ἕως νὰ εὐγάλωμεν τὸν Α'-
έρα, καὶ ἐπειτα τὰ ἀφήσωμεν ἐλεύθερα, θέλομεν

τῆς βαρύτητος παντὸς ἀριθμοῦ, ἢ συγκίνατος τῶν
Πλανητῶν.

"Οσον διὰ τὸ κοινὸν κέντρον τῆς βαρύτητος τῶν
γραμμῶν, τῶν ἐπιφανειῶν, καὶ τῶν εφεδῶν, ὅρα τὴν
ικανικὴν τῆς Βαλλίας, καὶ τὰς λοιπὰς συγγραφεῖς
ὅπερ ἐπραγγεύσαν περὶ τῆς φιλοσοφικῆς καὶ πει-
ραιατικῆς φιλοσοφίας, καὶ μάλιστα τὴν μαθηματι-
κὴν ὁδὸν τῆς σοφῆς Δεξαγγλείρας τόμ. α'. διδ. 1.
κ. 2.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΠΟΙΟΥ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΕΛΤΕΥΣ

Ιδῆ ὅτι θέλεσι πέσῃ καὶ τὸ γένος κάτω εἰς τὸν ἀριού καιρὸν, καὶ μὲν ἀπικευτοῦ ταχύτητα.

Ε'ρ. Τῦτο εἶναι ἔνα πολλὰ περίεργον πρᾶγμα, καὶ ὅπερ ὑπερβαίνει κάθε πίσιν, νὰ ιδῆ τινὰς τὸ ἐλαφρότερον Σῶμα, νὰ κατεβαίνῃ τόσον ὀγλύγωρα, ὥστος καὶ τὸ βαρύτατον. (α)

Α'π. Ναὶ, Ιδὲ τὶ ἀκολυθεῖ εἰς τὸ κεγὸν· ἀλλ' εἰς ἔνα ἀγνοισάμενον μέσου, ως ὁ Αἴρ, τὰ Σώματα βαρύνεσι πρὸς τὸ κοινὸν Κέντρον αὐτῶν, καὶ τὸ

(α) Αὐτὸς φαίνεται παράξενον κατὰ πρώτην φορὰν, ἀλλ' ὁ θαυμασμὸς εὑδὺς θέλει παύσει τότε, ὅταν θεωρήσῃ τινὰς, ὅτι κάθε ἵσου μόριον "Χλις διώκεται μὲν μίαν ἴσην ἰχύν βαρύτητος, καὶ ἐπομένως καθέν απὸ αὐτὰ τὰ μόρια ὅπερ εἶναι εἰς ἔνα Σῶμα χρειάζεται ἀναγκαῖως νὰ καταβῇ μὲ τὴν ίδίαν ταχύτητα, μὲ τὴν ὅποιαν καταβαίνει καθέν απὸ τὰ μόρια ὅπερ συνδέττεσιν ἔνα ἄλλο Σῶμα· π. χ. ἐὰν ἡ ὕλη ἔνδος Πτερῷ περιέχῃ 10 ὑλικὰ μόρια. καὶ ἡ ὕλη ἔνδος Νόμισμάτος, 1000, εἶναι φανερὸν, ὅτι ἐπειδὴ πρέπει 1000 φοραῖς περισσότεροι μόρια νὰ κινηθῶσιν εἰς τὸ ὑπερβιούν, παρὰ εἰς τὸ πρῶτον, θέλει χρειασθῆναι 1000 φοραῖς περισσοτέρα Εὐκτικὴ δύναμις διὰ νὰ κινήσῃ τὸ Νόμισμα· παρὰ τὸ Πτερὸν μὲ τὴν ίδίαν ταχύτητα· ἀλλαμήν αὗτη εἶναι ὅλη ἡ Δύναμις ὅπερ ἡμπορεῖ νὰ ἐνεργήσῃ εἰς τὸ νόμισμα, αφεντικὴ ταχύτης τῆς Κινήσεως πρέπει νὰ εἶναι ἡ αὗτη εἰς τὸ ἔνα, καὶ εἰς τὸ ἄλλο· μόνον ἡ ποσότης τῆς Κινήσεως ὅπερ εἶναι εἰς τὸ Νόμισμα, εἶναι 1000 φοραῖς μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν ποσότητα τῆς Πτεροῦ.

ἢν πρὸς τὸ ἄλλο, κατ' ἀναλογίαν τῶν διαφόρων ποσοτήτων ὕλης ὅπερ περιέχεσιν, ὡς ἀνωτέρῳ εἶπον.

Ε'ρ. Τι λέγετε; Πῶς τὰ Σώματα βαρύνυσι τὸ ἄλλο;

Α'π. Ναι, Ή Σελήνη βαρύνει πρὸς τὴν Γῆν, οὐδὲ οὐδὲ Γῆ πρὸς τὴν Σελήνην· οἱ δορυφόροι τῷ Διὸς, οὐδὲ τῷ Κρόνῳ, πρὸς τὸν Δία, οὐδὲ Κρόνου, οὐδὲ αὐτοὶ καθεῖται πρὸς τὰς Δορυφόρυς ταύτα· περὶ πλέον ή Γῆ βαρύνει, οὐδὲ κινεῖται πρὸς μίαν Πέτραν ὅπερ πίπτει, καθὼς οὐδὲ η Πέτρα βαρύνει οὐδὲ κινεῖται τῷρας τὴν Γῆν.

Ε'ρ. Α'λλ' ἐὰν η Γῆ κινῆται πρὸς ὅλα τὰ Σώματα ὅπερ πίπτεσιν ἐπ' αὐτὴν, διατὶ λοιπὸν δὲν ἡμπορῶμεν νὰ τὸ ἔννοισθωμεν;

Α'π. Ε'ξ αἰτίας τῆς μεγίστης ἀνισότητος τῆς "Τλης τῷ ἑνὸς οὐ τῷ ἄλλῳ· ἐπειδὴ ὑποθετέον, ὅτι μάκρη Πέτρα 100 ποδ. σερεῶν μεγέθυς πίπτει ἀπὸ ἔνας ὕψος ἵσον μὲ τὸ ὕψος τῆς Μοναστηρίου τῆς Κόλτζας εἰς τὸ Βυκορέσιον, δηλ. ἀπὸ ὕψος 300 ποδ. τότε ἐπειδὴ η σφαῖρα τῆς Γῆς περιέχει χεδὸν τριάκοντα χιλιάδες διλλιάγια σερεὺς πόδας, οὐδὲ ἐπειδὴ ὑποθέττεσιν ὅτι η Γῆ εἶναι ἐπίσης πυκνὴ καθ' ὅλα τὰ μέρη της, ὡς εἰς τὰς κοινὰς Πέτρας, η ποσότης τῆς ὕλης ὅπερ η Γῆ περιέχει, εἴσαι πρὸς τὴν ποσότητα τῆς ὕλης ὅπερ περιέχεται εἰς αὐτὴν τὴν Πέτραν 100 ποδῶν, ὡς τριάντα χιλιάδες διλλιάγια πρὸς ἐν· ἀκολάθως, ἐν ὅσῳ η Πέτρα θέλει

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΔΑΝΝΙΝΑ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΦΑΙΛΗΣ ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΦΑΙΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΡΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

πέσει ἀπὸ 300 ποδῶν ὕψος, ἢ Γῇ θέλει καὶ γῆ πρὸς
τὴν Πέτραν χεδὸν $\frac{300}{3000000000000000000000}$
ἢ $\frac{1}{3000000000000000000000}$ μέρας ἐνὸς ποδὸς,
τὸ ὅποῖν εἶναι τόσον ἀνεπαίθητον, ὅπερ ὅχι μόνον
αἱ αἰθῆσεις δὲν ἡμωρεῖν νὰ τὸ σοχαθῶσιν, ἀλ-
λὰ καὶ αὐτὴν φυγτασία μόλις τὸ ἔννοεῖ.

Ε'ρ. Αλήσεια, πολλὰ ὄλγον πρᾶ; μικροί εἶναι. ὅλη
εἴπατέ μοι, ἐπειδὴ καὶ ὅμιλοι περὶ τῆς κατα-
βάσεως τῶν τερεών Σωμάτων, ποῖος εἶναι ὁ βαθ-
μὸς τῆς ταχύτητος μὲ τὸν ὅποῖν, ἵνα Σῶμα κα-
τεβαίνει κατ' εὐθεῖαν γραμμήν;

Α'π. Η κατὰ κάθετον πτῶσις τῶν Σωμάτων ἔγο-
μενη 15 ποδ. εἰς ἓνα δεύτερον λεπτὸν, καὶ δι ὅ-
λα τὰ ἀκόλουθα δεύτερον λεπτὰ, τὰ διατρεχό-
μενα διατίματα εἶναι ως τὰ τετράγωνα τῶν δευ-
τέρων λεπτῶν. π. χ. ὑποθέτεσθε ὅτι ἓνα Σῶμα
ἔξακολον πίπτωντας εἰς 1, 2, 3, 4, 5, κτ.
δεύτερον λεπτὰ, τὰ τετράγωνα τέττα τέχρον
θέλεσιν εἶναι 1, 4, 9, 16, 25, κτ. καὶ τὰ
διατρεχόμενα διατίματα εἰς τὸ τέλος καθευὸς
δευτέρου λεπτοῦ θέλεσιν εἶναι 15, 60, 135, 24,
κτ. καὶ ὁ ἀκριβῆς ἀριθμὸς τῶν διατρεχομένων πο-
δῶν εἰς κάθε δεύτερον λεπτὸν κατὰ μέρος, εἴς καὶ
ως ὁ ἀριθμὸς τῶν περιττῶν ἀριθμῶν 1, 3, 5, 7,
κτ. δηλ. 15, 45, 75, 105, κτ. ποδῶν. ὅλα
αὐτὰ καθορῶνται σαφῶς καὶ Φυσικῶς εἰς τὴν γράμ-
μήν ΑΒ (%, 50.) (α)

(α) Εάν λοιπὸν ἓνα Σῶμα φέρει ἀπὸ τὸ σημεῖον **Α**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΤΟΜΕΑΛ ΡΙΑΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΖΑΡΟΥ

Ε'ρ. Κατὰ τίας ἀναλογίαν αὐξάνει, τῷ ὀλιγοσεύει

κατ' ὄριζόντειον διεύθυνσιν *AB* (π. 51.) ἡδελε
χιμήνη φείς ἐνα μέσου ὅπερ δὲν ἀντίσταται τελείως καὶ
χωρὶς Βαρύτητος, μὲν μέσην κίνησιν ὄμοιος εἶδη, καὶ περιγράψῃ εἰς ἵστης χρόνες τὰ ἵστα διασήματα
ΑΓ, *ΓΕ*, *ΕΗ*, *ΗΒ*, κτ. ἀλλ' ἐπειδὴ ὅλα τὰ Σώματα βαρύνεσθαι, τὸ ἴδιον Σῶμα *A*, διὸ μόνης τῆς
Βαρύτητος αὐτῇ ἡδελε διατρέξῃ κατεβαίνωντας, εἰς τὰς ἰδίας ἵστης χρόνες, ὅπερ ἐσηλεύωσα ἀνωτέρῳ,
τὰ διασήματα *Αγ*, γε, εκ, Ηβ, κτ. ἀλλάζεται ἡ
ΓΔ ἵση, καὶ παραπληνος τῇ *Αγ*, καὶ ἡ *ΓΔ* ἵση τῇ
ΔΓ· τότε ἐπειδὴ τὸ Σῶμα *A* δέχεται τὴν ἐνέργειαν
απὸ δύο δυνάμεις, ἡ μία εἰς τὴν *Αγ*, καὶ ἡ ἄλλη
εἰς τὴν *ΔΓ*, θέλει ἀκολυθίσεις μίαν μέσην ὁδὸν,
καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης σιγμῆς θέλει εύρεσθαι εἰς
τὸ *A*, ὅπερ εἶναι ἡ ἀντίθετος γωνία τῆς παραπληνο-
γράμματος *Δγ*, *ΔΓ*, κατὰ τὴν ὑποσημείωσιν (α) σελ.
67· ὅτεν εἰς αὐτὰς τὰς δύο σιγμὰς, ἐν ὅσῳ ἡδελε
περιγράψῃ δις τὸ ὄριζόντειον διάσημα *AE*, ἡ τετρά-
κτος κατὰ κάθετον διάσημα λε μὲ τὰς δυνάμεις
κατ' ἴδιαν, θέλει εύρεσθαι μὲ αὐτὰς τὰς δύο δυνάμεις
ἐνωπίενας εἰς *Z*, καὶ ἔτος μετά τρεῖς σιγμὰς θέλει φεύ-
σεις εἰς τὸ *Θ*, μετὰ τέσσαρας εἰς τὸ *K*, κτ. ὅτεν
ἐπειδὴ *Δγ*, *Δε*, *Δη*, *Δβ*, εἴναι ἡς οἱ ἀριθμοὶ 1,
4, 9, 16, εἴναι ἐκεῖνα ὡς τὰ τετράγωνα τῶν γράμ-
μάν *γΔ*, *εΖ*, *ηΘ*, *βΚ*, ἀλλαμήν αὐτὸς εἴναι κατ'
ἀκρίβειαν τὸ κοινὸν ἴδιωμα τῆς Παραβολῆς, καθὼς
τὸ ἀποδεικνύσσιν ὅλος οἱ συγγραφεῖς ὅπερ ἐπραγ-
κατεύθυται περὶ τῶν Κωνικῶν τομῶν, ἃρα ὅλα τὰ
ἀποβλητὰ, ἢ τὰ Σώματα ὅπερ ἔργονται κατά

τὸ βάρος τῶν Σωμάτων πρὸς ἀναφορὰν τῆς δια-
τήματος αὐτῶν, ἀπὸ τὸ Κέντρον τῆς Βαρύτητος;

τινα διεύθυνσιν, περιγράφουσι κατεβαίνοντα τὴν καμ-
πύλην Γραμμὴν μέχες Παραβολῆς.

2. Αὕτη ἡ ἀρχὴ εἶναι ἡ βάσις τῆς Πυροβολικῆς
τέχνης· ἐνώ *AN* ἔνας Κανόνις ὑψηλόν τοῦτον ὁ-
ριζόντειον σάσμην *AM* εἰς τὴν γωνίαν *BAM* (χ. 52.)
μία σφαῖρα ὡπὲ εὐγαίνει ἀπὸ τὸ σόμιον *A* θέλει ἀ-
φίσει τὴν εὐθεῖαν κίνησιν *AB*, καὶ θέλει περιγράψει
τὴν παραβολικὴν καμπύλην *AIM*. ἡ *AM* εἶναι ἡ
ἐκτασίς τῆς βολῆς, ἡ τὸ ὄριζόντειον βάρος τῆς σφα-
ρᾶς τῆς κανουνίας, καὶ *I* εἶναι τὸ ὑψός αὐτῆς· ὅπερ
ἔνας ἐμπειρος μηχανικὸς, ὡπὲ γυνωρίζει τὸ διάζημο
ἔνος ἀντικειμένου, ὡς τὴν Μοναστηρία Σ., ἥμπορος γε
παραβάλῃ τόσον καλῶς τὸ ἀρχετὸν τῆς μπαροτίας,
καὶ τὸ ὑψηλα τῆς κανουνίας, ὡπὲ ἡ φρεγαγόμενη σφαῖ-
ρα *M* θέλει περιγράψει μίαν παραβολὴν ὡς *AIX*,
ἡ ὡποίᾳ θέλει ἀπεράσπει διὰ μίσθια τῆς νομιζομένης ἀν-
τικειμένης Σ., καὶ συντόμως θέλει τὸ ἀναρρέψει ἀκο-
λαζόσα τὴν ὁδὸν τῆς φυσικῆς Καμπύλης.

3. Εἴπειδη ἔνας Σῶμα ὡπὲ Πίπτει ἐλευθέρως κα-
τεβαίνει μὲν μίαν ἐπίσης ταχυυομένην κίνησιν εἰς τ-
σας χρόνους (καθὼς ἡ πείρα τὸ διδάσκει, καὶ ὁ λόγος
τὸ ἀποδεικνύει)· καὶ ἐπειδὴ ἡ κίνησις ἔνος Σώματος
ὅπερ κατεβαίνει εἰς ἔνα ἐγκεκλιμένον ἐπίπεδον εἶναι
τὴς αὐτῆς εἰδος (ὡς οἱ φανητικοὶ τὸ ἀποδεικνύσσουν,
ἴδε τὴν εἰσαγώγην τὴν Κεῖλη σελ. 207.) αἱ δυνά-
μεις μεν ὡν κατεβαίνεσι δύο Σώματα, *A*, *B*, ἀπὸ
τὰ ὡποῖα τὸ μὲν ἐν πίπτει ἐλευθέρως, τὸ δὲ ἄλλο
καταφέρεται ἐπάνω εἰς ἔνα ἐγκεκλιμένον ἐπίπεδον,
ὅτι τὰ δύο ἀρχειῶσι νὰ κινῶνται εἰς τὸν ἕδον

Α'π. Τὸ βάρος τῶν Σωμάτων εἶναι ἀντιρρόφως ὡς

χρόνου, εἶναι ταῦτο τὸ μία πρὸς τὴν ἄλλην εἰς τὴν ίδιαν ἀναλογίαν ὅπερ ἥτοι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πτώσεως των· αὐτὴ ἡ ἀναλογία εἶναι ὡς τὸ μῆκος τῆς ἐπιπέδου ΑΕ πρὸς τὸ ὄψος ΑΔ (χ. 53.) ὅρα τὸ τελευταῖον ἄρθρον τῆς ωολ. (α) σελ. 68.

4. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν δυνάμεων, δηλούτα διεκτρεχόμενα ὑπὸ αὐτῶν τῶν Σωμάτων διασύντατα εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ἔχεστι τὸν αὐτὸν λόγον τῆς μίκης τῆς ἐπιπέδου πρὸς τὸ ὄψος τε· ἐπὶ τὸ "Ὄψος τῆς ἐπιπέδου ΑΔ περιγραφήτω τὸ ἡμικύκλιον ΑΓΔ, τὸ ὅποιον τεμεῖ τὸ ἐπίπεδον εἰς τὸ Γ, ἐνωθήτω δὲ Γ καὶ Δ διὰ μιᾶς γραμμῆς. τότε ἐπειδὴ ἡ Γωνία ὁπὲ εἶναι εἰς τὸ Γ ἐξὶν ὄρδιν, τὰ τρίγωνα ΑΕΔ καὶ ΑΓΔ εἰσὶν ὅμοια, καὶ ἕτερος ὁ λόγος τῆς πλευρᾶς ΑΕ πρὸς τὴν ΑΔ· καὶ ἐπομένως, εἰς καὶ ρὸν ὅπε τὸ Σῶμα Α καταβιβίνει ἐλευθέρως εἰς τὸ Δ, τὸ Σῶμα Β θέλει καταβῆναι ἐπὶ τὸ ἐγκεκλιμένου ἐπίπεδου ἔως εἰς τὸ Γ.

5. Οὐ αὐτὸς τρόπος καθορᾶται, πρὸς ἀναφορὰν παντὸς ἄλλες ἐγκεκλιμένης ἐπιπέδου ΑΖΔ, ὅτε εἰς καὶ ρὸν ὅπε ἔνα Σῶμα Α πίπτει ἐλευθέρως διὰ τῆς μίκης της καθέτε ΑΔ, τὸ Σῶμα Β ὅπε πίπτει εἰς τὸν ὕδιον χρόνον, θέλει φεύγειν εἰς τὸ σημεῖον Η ἐπὶ τὸ ἐγκεκλιμένου ἐπίπεδου· ἄλλη ἡ ΑΔ εἰσὶν ἡ Διάμερος ἐνὸς κόκλων, καὶ ΑΓ, καὶ ΑΗ εἰσὶ δύο χορδαὶ τὴς αὐτῆς κόκλων, ἀριστερὰ ἔνα Σῶμα πίπτει εἰς τὸν ὕδιον καὶ ρού διεκ τῆς διαμετρού, ἢ διὰ τηνοστού χορδῆς ἐνὸς κόκλων.

6. "Ἐξη ΓΒ μία χορδὴ, εἰς ὃν τὴν περάτων καὶ

τὰ τετράγωνα τῶν διασημάτων ἀπὸ τῆς Κέντρου
τῆς Βαρύτυπος.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΣΙΟΥ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΣΙΟΣ

τῆς, ἐναὐτῷ βάρος B , κρεμάμενου ἐλευθέρως ἀπὸ
τῆς συμείου Γ (χ. 54.), αὐτὸς ὄνομάζεται πανδεῖλι, ἢ-
τοι ἐκκρεμές· μετεγεχθήτω τὸ βάρος B εἰς τὸ ση-
μεῖον A , ἐπειτα ἀφησον αὐτὸν, καὶ θέλει καταβῆ-
διακ τὸ ἴδιον τὸ βάρος εἰς τὸν πρῶτον τόπον B , καὶ
ἀπ' ἐδῶ θέλει ἀναβῆ μὲτα τὴν ταχύτητα ὅπερ ἀπέκ-
τισε καταβαίνων τας ἔως εἰς τὸ σημεῖον E , εἰς τρό-
που ὅπερ ἡ BE θέλει εἶναι ἵση μὲτα τὴν BA . αὗτη
ἡ κίνησις ἐνὸς Σώματος ἀπὸ τὸ A εἰς τὸ E ὄνομά-
ζεται ἀναλίκυνσις· ἡ Περικαγωγή.

7. Τὸ βάρος καθευός ἐκκρεμῆς ὅπερ κάμνει τὰς
αὐτὴς ἀναλίκυνσεις ἐλευθέρως, περιγράφει τὸ τόξον ἐ-
νὸς κύκλῳ ὡς ABE , τὴν ὅποιαν ἡ διάμετρος AB εἴ-
σαι τὸ διτλόν τῆς μήκες τῆς ἐκκρεμῆς GB . ἐὰν τὰ
τόξα BA , BE , εἶναι πολλὰ μικρὰ, δὲν θέλεσι
διαφέρει αἰσθητῶς ἀπὸ τὰς χορδὰς BA , BE . ἐδῶ
ἡ κατάβασις ἐνὸς Σώματος διὰ τῆς μήκες ἐνὸς μικρῶ-
τοξε, καὶ διὰ τῆς μήκες τῆς χορδῆς τα, γίνεται εἰς
τὸν ἴδιον χρόνον, ὅσου αἱ αἰσθήσεις ἥμπορύσσει νὰ το
διακρίνωσιν. Ὅρα ἡ κατάβασις τῶν σωμάτων ἐπὶ
πᾶσαν χορδὴν γίνεται εἰς τὸν ἴδιον χρόνον· καὶ ἐπο-
μένως πᾶσαν αἱ ἀναλίκυνσεις τῆς αὐτῆς ἐκκρεμῆς γί-
νουνται εἰς τὸν ἴδιον χρόνον.

8. Αἱ ἀποκτυμέναι αὐτῶν ταχύτητες εἰς τὸ χαμη-
λότατον σημεῖον B ἀπὸ ἐναῦτων Σῶμα τὸ περιγράφει
διάφοραι τόξα AB , KB , εἰσὶν ὡς αἱ ὑποτείνουσαι,
ἢ αἱ χορδαὶ αὐτῶν τῶν τόξων. Ὅρα τὴν σίσαγκωγήν
τῆς Κείλης διδ. 15. Θεώρ. 37. καὶ 42.

**Ε'ρ. Διασαφηνίσατέ το, περικαλῶ, ἀκριβέσσερον
διὰ περιδείγματος.**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΦΟΙΔΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΑΣ ΚΕΡΑΤΙΝΙΟΥ

9. Οἱ χρόνοι τῶν ἀναλίκυήσεων δύο ἐκκρεμῶν ΓΒ
γύρω (π. 54. καὶ 55.) εἶναι ἐν ὑπόδιπλασίον λό-
γῳ (διλ. ὡς αἱ τετραγωνικαὶ φίλαι) τῶν μηκῶν αὐτῶν
ἐπειδὴ τὸ σῶμα καταβαίνει ἀπὸ τὸ Α εἰς τὸ Β,
εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὅπερ ἔχει πέσῃ ἐλευθέρως ἐ-
πὶ τὴν διάμετρον τῷ κύκλῳ, διλ. ἐπὶ τὸ διπλῆν
μῆκος τῇ ἐκκρεμῇ. Λοιπὸν ποιεῖ μίαν ἀναλίκυνσιν
ἀπὸ τὸ Α εἰς τὸ Ε εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ
ὅν ἔχει πέσῃ, διὰ τὴν βαρύτητα αὐτῆς. ἐπὶ τὸ
τετραπλῆν μῆκος ΓΒ προσέτει τὸ ἐκκρεμὲς γύρω ποιεῖ
τὴν ἀναλίκυνσιν αὐτῆς ἀπὸ τὸ δ εἰς τὸ ε. εἰς τὸν
αὐτὸν χρόνον καὶ ὅν ἔχει πέσῃ ἐλευθέρως ἐπὶ τὸ
τετραπλῆν μῆκος γύρω. ἀλλαικὴν τὰ διατρεχόμενα
διασῆματα εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι ὡς αἱ τετρα-
γωνικαὶ φίλαι τῶν διαξιμάτων, ἅρα ὁ χρόνος μιᾶς
ἀναλίκυνσεως ἀπὸ τὸ Α εἰς τὸ Β ἐστὶ πρὸς τὸν χρό-
νον μιᾶς ἀναλίκυνσεως ἀπὸ τὸ δ εἰς τὸ ε, ὡς ἡ τε-
τραγωνικὴ φίλα τῷ τετραπλῷ ΓΒ πρὸς τὴν τετρα-
γωνικὴν φίλαν τῷ τετραπλῷ γύρω, ἢ ὡς ἡ τετραγω-
νικὴ φίλα τῷ ΓΒ πρὸς τὴν τετραγωνικὴν φίλαν τῷ
εβ.

10. Εὑρον ὅτι ἔνα ἐκκρεμὲς ὅπερ κάμνει τὰς ἀνα-
λίκυνσεις; αὐτῆς εἰς ἔνα δεύτερον λεπτὸν ὑπὸ τὸ ἡ-
μέτερον πλάτος, πρέπει νὰ ἔχῃ 39. δακτ. ι²δ μή-
κας. εἰὰν λοιπὸν θέλῃ νὰ εῦρῃ τινὰς τὸ μῆκος ἐνὸς
ἐκκρεμῆς, ὅπερ νὰ κάμῃ τὰς ἀναλίκυνσεις αὐτῆς εἰς
ῆμισυ δεύτερου λεπτὸν, πρέπει νὰ εἴπῃ ὡς τὸ τε-
τράγωνον τῷ 1 (όπερ εἶναι ἔν) πρὸς τὸ τετραγώνον

Α'ω. Πολλὰ εὔκολα· ὑποθέτεον ΩΝΣ τὴν σφράγαν τῆς Γῆς, καὶ τὸ Κέντρον αὐτῆς Γ, τὸ δὲ οἰστόν

ἔνος ἡμίσεως (ὅπερ εἶναι $\frac{1}{4}$) ὅπω 39 δακτ. Τὸ πρὸς
9 δακτ. τὸ δὲ ὅποιον εἶναι τὸ γητέμενον μῆκος τῆς
ἐκκρεμῆς οὗτον τὸ μῆκος ἔνος ἐκκρεμῆς πρέπει νὰ
εἶναι 4 δακτ. Τὸ διὰ νὰ κάμη τὰς ἀναλίκυνήσεις
αὐτὴν εἰς ἓν τριτημόριον, καὶ 2 δακτ. Τὸ διὰ νὰ
τὰς κάμη εἰς ἓν τεταρτημόριον λεπτά.

11. Εὐτεῦθεν ἐπειταῖ, ὅτι ἓνα ἐκκρεμές εἶναι ἓνα
κοινὸν χρονόμετρον, καὶ ὅτι μὲν ἀυτὸν ἡμιπορεῖνα μετρήσῃ
τινὰς τὸν χρόνον πολλὰ ἀκριβῶς, καὶ χωρὶς γάρ τοι ἔχει ὁρο-
λόγιον· ἐπειδὴ κρέμασσον μίαν χορδὴν μὲν ἓνα βάρος εἰς
τὸ ἄκρον αὐτῆς, καὶ ἀφισσον νὰ ἀναλίκυνθῇ, καὶ ἀφ-
τὸν καταμετρήσῃς τὰς ἀναλίκυνήσεις αὐτῆς ὅπερ ἔχει-
μεν εἰς ἓνα παρὰ σῆς διωρισμένου χρόνου, εἰπε, ὡς
39 τὸ πρὸς τὸ μῆκος τῆς χορδῆς, οὐ γως οὐ πρὸς ἓνα
ἀριθμὸν τῆς ὅποιας ἡ τετραγωνικὴ φύσις εἶναι ὁ χρό-
νος μεῖζης ἀναλίκυνήσεως ὅπερ ἔγινεν ἀπὸ τὸ ἐκκρεμές
εἶτα πολυπλασίασσον αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν α-
ναλίκυνήσεων ὅπερ ἐμέτρησες, καὶ θέλεις ἔχει τὴν πο-
σότητα τῆς γητεύεις χρόνου, εἰς τρόπον ὅπερ δια-
ρεῖς τὸ μῆκος τῆς ἐκκρεμῆς διὰ τῆς σασίμης ἀριθμῆς
39 τὸ, καὶ λαμβάνεις τὴν τετραγωνικὴν φύσιν τῆς
πηλίκης διὰ τὸν χρόνον μιᾶς ἀναλίκυνήσεως.

12. "Εξω AB. (γε. 56.) παρισῶσα μίαν σιδηράν
φάβδου ἵσην εἰς ὅλον τὸ μῆκός της, ἢ ὅ, τι ἄλλο
πρᾶγμα, καὶ ἀναλίκυνσον αὐτὸν· κρεμασσον προσέτε
ἔνα κοινὸν ἐκκρεμές ΓΔ, τὸ ὅποιον θέλεις κάμη τὰς
ἀναλίκυνήσεις τὰ εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον· τὸ μῆκος αὐ-
τῆς τῆς ἐκκρεμῆς ΓΔ εὑρίσκεται πάντοτε ἵσην τῷ
AH, τὸ ὅποιον εἶναι τὰ δύο τρίτα τῆς AB, καὶ διὰ

είναι τὸ Κέντρον τῆς βαρύτητος· τεθήτω ἐπὶ τὴν
ἐστιφάγειαν αὐτῆς εἰς τὸ Ω ἔνα Σῶμα, τῇ δισοίς

τῷτο καλεῖσθαι αὐτὸν τὸ συμεῖον Η Κέντρον τῆς ἀνα-
θίκησεως καὶ παράγει τὸ αὐτὸν ἀποτέλεσμα, ὡ-
σαν γὰρ τοῦ ὅλου τὸ βάρος τῆς σιδηρᾶς φύβδη εἰς
αὐτὸν συνηθροισμένου· ἐπομένως, ἐὰν κάμη τινὰς
νὰ κτυπήσῃ ἔνα ἀντικείμενον μὲν αὐτὸν τὸ συμεῖον
τῆς φύβδης, τὸ κτύπημα θέλει είναι μεγαλύτερον πα-
ρὰ μὲν ἄλλο συμεῖον· διὰ τότε καλεῖται προσέτε
Κέντρον ἐπικρήσεως.

13. Θέλεσιν, ὅτι ὁ Ῥικκίολος είναι ὁ πρῶτος
ὅπερ ἐμέτρησε τὸν χρόνον μὲν ἐκκρεμές, καὶ ἐφεξῆς ὁ
Βευδελίνος, Μερσέννιος, Κιρχέρος κτ. μερικοὶ ἀπὸ
αὐτὸς ἀμολόγησαν, ὅτι δὲν ἴξευρε τὸ τελείως ἀν ὁ
Ῥικκίολος ἐφεύρεν αὐτό· ὅπλον ὁ πρῶτος ὅπερ τὸ
ἐμεταχειρόθη εἰς κίνησιν, εἰς ἔνα ὠρολόγιον, είναι
ὁ Περίφητος Χριστόφορος Οὐγένιος, ὁ ὅποῖος τὸ ἕ-
φερεν εἰς ἔνα μεγάλου βαθμὸν τελειότητος· ὅρα τὸ
μέγιστον τεχνικὸν λεξίκον, εἰς τὴν λέξιν Εὔκρεμες,
καὶ τὰς πλείστας μηχανικὰς συγγραφεῖς περὶ αὐτῆς
τῆς ὑποδέσεως· ὅσον διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀ-
ποβλητῶν, ἀναβάπτων νὰ ὅμιλήσω περὶ αὐτῶν διε-
ξοδικώτερον εἰς τὸ κεφ. τῆς ὑδροσατικῆς, εἰς τὸ
τελευταῖον μέρος τέτη τῇ συγγράμματος· ἐὰν οἱ
ἀναγνῶσας θέλεν νὰ ἴδωσι μίαν ἐντελῆ θεωρίαν αὐ-
τῆς τῆς ἐπιεικῆς, εύρησκοι ταύτην εἰς τὴν εἰσα-
γωγὴν τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας τὸ Κεῖμα· διὰ δὲ
τὴν πρακτικὴν αὐτῆς, ἦ διὰ τὴν χρῆσιν εἰς τὴν πυ-
ροβολικὴν τέχνην· ἡμπορεύεται νὰ ἀναγνώσωστε τὴν
ὅδηγίαν τῇ μέσῃ τριγυανομέτρῳ, Τόμ. 1. Μέρος 2.
Κεφ. Ε.

τὸ βάρος ἔτι 3600 λιτρ. λοιπὸν ἐὰν αὐτὸ τὸ Σῶμα εἶναι μακρὺ εἰς τὸ ΓΖ δύο ἡμιδιαμέτρων ἀπὸ τῆς Γῆς, θέλετε εὕρη τὸ βάρος αὐτῆς διὰ ταύτης τῆς ἀναλογίας, 4 : 1 :: 3600 : 900. ἐὰν αὐτὸ τὸ Σῶμα ἀπέχῃ τριῶν ἡμιδιαμέτρων εἰς τὸ Ε, ἢ ἴδια ἀναλογία θέλει δώσει τὸ βάρος αὐτῆς διηλ. 9 : 1 :: 3600 : 400. Καὶ εἰς τὸ διάτημα ἔξι ἡμιδιαμέτρων ἔτι 100 λιτρῶν, ἐπειδὴ 36 : 1 :: 3600 : 100. Τοῦτο εἰς τὸ διάτημα 1, 2, 3, 4, 5, 6, ἡμιδιαμέτρων ἀπὸ τῆς Κέντρου τῆς Γῆς, ἢ ἐλάττωσις τῆς βάρυς ἐνὸς τοιέτη Σώματος ἔτι ὡς οἱ ἀριθμοὶ 3600, 900, 400, 225, 145, 100. Τοῦτο, ἔξι ἐναντίας ἔνας ἄνθρωπος διώσει 100 λιτρ. ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς, ἢ θελεν ἡμισφερέσῃ ὁμοίως εὔκολαντε βασάση 3600 λίτρας εἰς τὸ διάτημα 6 ἡμιδιαμέτρων, εἰς τὸ Α, ὅρα χ. 57.

Ε'ρ. Α' φ' ἐάν μιλήσατε ἀριθμὸν διεξοδικῶς περὶ τῆς βαρύτητος τῶν Σωμάτων, ἔξιηγήσατέ μοι τὶ λέγεσιν οἱ φιλόσοφοι περὶ τῆς Καφότητος, ἢ τοι ἐλαφρότητος;

Α' π. Διὰ νὰ ὅμιλήσω φιλοσοφικῶς, δὲν εἶναι ὅδεν ἔδω, ὅταν νὰ ἡμισφερέσῃ τινὰς νὰ ὀνομάσῃ ἀπόλυτον καφότητα, ἀλλὰ εἶναι μόνον μία λέξις χετικὴ, ἢ ὅταν δὲν σημαίνει ἄλλά τι, παρὰ τὴν διαφορὰν τῆς βάρυς τῶν ὅμιλων γιρινομένων Σωμάτων ἢ τῆς εἰδικῆς βαρύτητος αὐτῶν.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΟΥ

Ε'ρ. Ποία διαφορὰ εἶναι μεταξὺ τῆς Βαρύτητος, καὶ
Ελκτικῆς δυνάμεως;

Α'ω. Δὲν εἶναι, διὸ νὰ ὅμιλήσω Φυσικῶς, καὶ μία
διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο προϊγμάτων
ἐτεῖδη μόνον μία καὶ οὐτὴ ἀρχὴ εἶναι, καὶ οὕτη
ἡ διαφορὰ παραγεται μόνον ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς
συγκρίσεως. ὅταν θεωρῶμεν αὐτὴν τὴν δύναμιν
εἰς τὸ Σῶμα ὁπότε περιέχει τὸ κέντρον τῆς βαρύ-
τητος, τὴν ὄνομαζομεν Ελκυσικὴν, ή Ελκτικὴν
δύναμιν. βαρύτητα δὲ, ὅταν τὴν θεωρῶμεν εἰς
τὰ Σώματα ὁπότε κινηται πρὸς αὐτὸν τὸ Κέντρον,
ἢ πρὸς τὸ Σῶμα ὁπότε περιέχει. π. χ. λέγο-
σιν, ὅτι ἡ Γῆ ἔλκει, ἢ τραβᾷ τὰ Σώματα ὁπότε
πίπτουσι. εἰς' αὐτὴν, καὶ λέγοσιν, ὅτι αὐτὰ τὰ
Σώματα βαρύνεται πρὸς τὴν Γῆν ὁ μαγνῆτις ἐλ-
κύει τὸν σιδηρον, καὶ ὁ σιδηρος βαρύνει πρὸς τὸν
μαγνῆτιν. (α)

(α) Οἱ νεώτεροι φίλοι σοφοὶ διακρίνουσι δύο εἴδη ἐλκυσι-
κῆς ιπτήν σλκυσικὴν διὰ βαρύτητος, διὰ τῆς ἐνα Σῶ-
μα ἐνεργεῖ εἰς ἄλλο ὁπότε ἀπέχει αὐτῷ, καὶ τὸ κάμ-
νει νὰ βαρύνῃ πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὴ εἶναι περὶ τῆς ἀ-
πωτέρῳ ὡμέλησα, καὶ περὶ τῆς ὁ ἀναγνώσις ἴμπορεῖ
νὰ ἀναγνώσῃ τὸ τεχνικὸν λεξικὸν εἰς τὴν λέξιν Ελ-
κυσική. 2. τὴν Ελκυσικὴν διὰ συναφείας, ἢ ὁποίᾳ
εὑρίσκεται μόνον εἰς τὰ μικρὰ μόρια τῆς "χλις", τῆς
ὅποιας θέλω διασαφηνίσει ἐδὼ τὰς κεφαλαιώδεις λ-
διότητας.

1. Λόγη ἡ δύναμις εἶναι ἡ μεγίση ὁπότε εἶναι δυ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Ε.Δ.Τ.Σ.Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ε'ρ. Ἡ Αράγε ἡ Ἐλκυσικὴ δύναμις εἶναι ἡ ἴδια εἰς ὅλα τὰ Σώματα τῆς αὐτῆς εἰδύς, μεγένεσ, καὶ ἵσης πυκνότητος;

ματού, ὅταν τὰ μόρια εἶναι εἰς ἀφῆν, ἢ προσειγγίζωσι τὸν μὲ τὸ ἄλλο.

2. *Eἰς τὰ : γενῆ μόρια, ὅσου περισσότερου ἡ ἐπιφάνεια τῆς ἀφῆς εἶναι μεγαλιτέρα, τόσου περισσότερου Ἰχὺν ἔχει αὕτη ἡ δύναμις.*

3. *Ἡ Σφαῖρα αὐτῆς τῆς Ἐλκυσικῆς δὲν εἶναι πλέον ἀξιοθεώρητος, ὅταν τὰ μόρια ἀπέχωστε κατάτε αἰδημητῶς.*

4. *Οσου τὸ διάσημα εἶναι μικρότερου, τόσιν περισσότερου Ἰχὺν ἔχει αὕτη ἡ δύναμις.*

5. *Αὕτη ἡ δύναμις ὁλιγοσεύει χεδὸν ὡς οἱ κύριοι τῶν διασημάτων αὐξάνεστι, καὶ ὅχι ὡς τὰ τετράγυνα αὐτῶν, καθὼς συμβαίνει εἰς τὸ ἄλλο εἶδος τῆς Ἐλκυσικῆς*

6. *Αὕτη ἡ δύναμις εἶναι ἀνάλογος μὲ τὴν ποσότητα τῆς Ἄλις ὅπῃ περιέχεστι τὰ μόρια.*

7. *Ἐπομένως τὸ πυκνότερον μόριον, τῇ ὅποιᾳ ἡ ἐπιφάνεια τῆς ἀφῆς εἶναι ἡ πλατυτέρα, ἔχει τὴν μεγίσην Ἐλκυσικὴν δύναμιν διὰ συναφείας.*

8. *Eἰς τὰ τῆς αὐτῆς εἴδες μόρια, ἡ ἵσης πυκνότητος, ἡ Ἐλκυσικὴ εἶναι ἰχυροτέρα μεταξὺ τῶν μικρῶν μορίων, παρὰ τῶν μεγάλων ἐπειδὴ ταῦτα ἔχεστι μεγαλιτέρου ἐπιφάνειαν ἀπὸ ἔκεινα, καὶ μάλιστα ὅταν ὡσεὶ σφαῖροιδῆ τὸ φῦμα.*

Ἐξ αὐτῆς τῆς ἴδιότητος τῆς Ἄλις, συνάγονται πολλὰ περιέργα καὶ ἔξαιστα φαινόμενα, τὰ ὅποια ἐξηγήνεται σύχολως μὲ αὐτὴν τὴν ἀρχὴν, ὡς

Α'π. Ναι, ἀλλ' εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ Σώματα ἡ Ε'λκ-
τικὴ δύναμις τόσου περισσότερον εἶναι μεγαλη-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΦΙΛΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΙΛΟΦΙΛΟΣ

1. Ἡ Ἰχυρὸς συνάφεια τῶν μορίων τῶν σκληρῶν καὶ σφρέων Σωμάτων, ἐπειδὴ χωρὶς αὐτῆς τῆς δυνά-
μεως ἴμπορῆσε νὰ κάμῃ τινὰς εἰς μίαν σιγμήν τὸν
σκληρότατον ἀδάμαντα μίαν λεπτοτάτην σκόνην.

2. Ἡ παράξενος συνάφεια τῶν γυαλισμένων ἐπι-
φανειῶν, ὡς τῇ Ἱερᾷ, τῶν Πετρῶν, τῶν Μετάλ-
λων, κτ. π. χ. δύο σφαιρίδια Μολύβδες ὑαλεσμένα
μὲν ἐνα κοπτερὸν μαχαιρίδιον, εἰς τρόπον ὅπῃ νὰ εύ-
γάλης ἐνα τμῆμα φεδὸν ἢ δακτ. διεκμέτρα, ὅταν
θλιβᾶσιν Ἰχυρῶς τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο, ὀλίγου γυ-
ρεζωντάς τα, προσκολλῶντας τόσουν Ἰχυρῶς τὸ ἐνα
μὲ τὸ ἄλλο, ὅπῃ μερικαῖς φοραῖς χρειάζεται ἐνα
βάρος 100 λιτρῶν, διὰ νὰ τὰ ξεχωρίσῃ· εἴναι ως
υερὸν ὅτι δὲν εἶναι ὁ ἀντρὸς ὅπῃ προξενεῖται αὐτὸ τὸ φαι-
νόμενον, ἐπειδὴ μήτε εἰς τὴν πνευματικὴν θυτλίαν
δὲν ξεχωρίζουνται ὅταν εὐγάλωμεν τὸν άέρα.

3. Μὲ αὐτὴν τὴν δύναμιν τὰ ὑγρὰ ἐμβαίνουσιν εἰς
τὴν θσίαν τῇ Αἴρτῃ, τῇ Ζακχάρεως, ἐνὸς Σπόγγων,
καὶ ὅλων τῶν ποροσιδῶν Σωμάτων.

4. Οἱ αὐτῆς τῆς Ε'λκυστικῆς ὁμοίως τὰ ὑγρὰ ὑ-
ψώνουνται εἰς τὰς πλευρὰς τῶν ἀγγείων ὅπῃ τὰ
περιέχεσι, καὶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν Σωμάτων
ὅπῃ ἐπιπλέοσιν, ὀλίγου ὑπὲρ τὴν σάδμην αὐ-
τῶν.

5. Άιοὲ μέσην αὐτῆς τῆς ἀρχῆς, καὶ ὅχι δι' ἄλλης,
ἵμπορεῖται νὰ ἔξιγγήτωμεν τὴν ἀνάβασιν τῶν ὑγρῶν
εἰς τὰς τριχοειδεῖς σωλῆνας, ἥως εἰς ἐνα ὑψοῦ; τό-
σου ἀξιοθεώρητου ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῇ ὑγρᾷ ἐνῷ
εύρισκονται· ἐνα ἀποτέλεσμα τὸ ὅποῖον ἀντίκειται

τέρα, ὅσον τὸ Σῶμα εἶναι μικρότερον· π. χ. ἡ
Ἐλιτικὴ δύναμις τῷ μηχυντίδος εἶναι λογιρωτέρα εἰς

εἰς τὴς κανόνας τῆς Ἐθραυλικῆς· τὰῦτη ἐφ' ἂν τὸ
ὑδωρ ἀναβάνει εἰς διαφόρες σωλήνας, εἶναι ἀντιερό-
φως ὡς αἱ διάμετροι τῆς πλάτυς αὐτῶν τῶν σωλή-
νων, χαράκης αἱ ποσότητες τῆς προσελκυομένης Ἐθατος
είναι ἐν λόγῳ εὑρέτῳ ὡς αὐταὶ αἱ διάμετροι· ὅρε
τὸν ὄδον τῆς Γρεβεζανδρίας, καὶ τὴν σοφὴν Δερζαγγλιέρην,
τὰς ἀριστὰς τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας τῆς Βέπτζερ, σελ.

17. τὸ σύντομον σύντιμα τῷ Ῥόβυνυγγ, τὸ τεχ-

νικὸν λεξίκον τῆς Χαρρίας, εἰς τὴν λέξιν Ελκυσική.

6. Κατ' αὐτὴν τὴν ἀρχὴν, τὸ ὑδωρ ὅπερ εἶναι εἰς
τὸ ἀγγεῖον ΒΓ (χ. 58.) θέλει ἀναβῆ μεταξὺ τῶν
δύο πλακῶν ἐνὸς, ὑαλισμένης ὑέλε, ΑΓ, Λε., ἐὰν
μόνου τας βάλῃ τινὰς εἰς αὐτὸ τὸ ὑδωρ, καὶ ὅταν
ἐγγίξωσι καὶ αἱ δύο εἰς τας πλευράς ΑΒ, καὶ ἀπέ-
χωσιν ὀλίγου ἀπὸ τας ἄλλας πλευράς· τὸ χῆτα
τὴν ὑδάτος ὅπερ ἀναβάνει μεταξὺ τῶν πλακῶν εὗη,
εἶναι τὸ χῆτα μιᾶς ὑπερβολῆς.

7. Ε'αν μόρια "χλις διαφόρων πυκνοτήτων, ὅπε
ἴχεσι διαφόρες ἐπιφανείας, καὶ ὅπομένως ἡ Ἐλκυ-
σικὴ αὐτῶν δύναμις εἶναι διάφορος μιχθῶσιν ὁμοίη,
θέλκοσι τραβιχθῇ ἀναμεταξύτων κινέμενα ἀναγκαῖως
τὸ ἔν πρὸς τὸ ἄλλο κατὰ διαφόρες τρόπους, καὶ μὲ
ἀπισεύτες ταχύτητας εἰς κάτιο τρόπου· ἐντεῦθεν
γίνονται αἱ ἀναβούσεις, ζυμώσεις, καὶ ἐκβράσεις·
αἱ ἐιχύσεις, ἀγαλύσεις, κρυσταλλώσεις καὶ ἄλ-
λα ἀποελέσματα γυνωσά εἰς τὰς λυμικάς.

8. ἄλλο μεταξὺ τῶν μετρων Ἐλικῶν μορίων, εὐ-
ρίσκεται ὅτι μόνον ἡ Ἐλκυσικὴ δύναμις, ἄλλο ἔτε
καὶ ἡ ὠδησική, ἡ ὅποια τὰ βιάζει να ἀπομακρυνθῶ-

μίαν μικράν μαγνήτιδα, θεωρῶντας ότι τὸ βάρος αὐτῆς, παρὰ εἰς μίαν μεγάλην.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΟΝΕΙΡΑΣ ΛΕΤΣΙΟΥ
στ. χ. νὰ φύγωσι τὸ ἔνα ἀπὸ τὸ ἄλλο· καὶ αὗτη ἡ
δύναμις καλεῖται Ω'δησίς.

9. Ἡ Ω'δησικὴ δύναμις ἀρχινᾶ ὅπε νὴ ἐλαττωνεί πάντει, καὶ αὐξάνει κατ' ἀναλογίαν, ὅσου μειῶται τὸ διάζητα τῶν μορίων.

10. Τὰ ἐλκυόμενα ἴχυροτέρως ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἐλκυσικῆς μόρια εἰσὶν ἔκεινα, τὰ ὅποῖα ἀντικρύσσουνται μὲ τὴν μεγίσην βίᾳν, ὅταν εὐγαίνωσιν ἐξ ἀπὸ τὴν σφαίραν.

11. Άπὸ τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν αὐτῆς τῆς ἀδησικῆς δυνάμεως ὅπε εὔρεσκεται εἰς τὸ ἐλαῖον, πάχος κτοπικράγεται νὴ μεγάλη δυσκολία τῇ νὰ ἀναμίξῃ τινὰς αὐτὰ τὰ Σώματα μὲ τὸ Ὅδωρ, εἰς τρόπου ὅπε τὰ τοιαῦτα μόρια νὰ ἐγγίσωσι καὶ νὰ προσκολλησθεῖν ὁμοί.

12. Αὕτη νὴ δύναμις εῖναι μικρὰ μεταξὺ τῆς Τέλεως, καὶ τὸ Τύπατος, καὶ μεγαλητέρα μεταξὺ τῆς Τέλεως καὶ τοῦ Τύπαργυρος, μεγίση δὲ μεταξὺ τῆς Τύπαργυρος καὶ τῆς Χαλκῆς, καὶ ἀκόμη μεγαλωτάτη μεταξὺ τῆς Τύπαργυρος καὶ τῆς Χρυσῆς.

13. Κατ' αὐτὴν τὴν αρχήν μία ξηρὰ βελόνη πλέον ἐπάνω εἰς τὸ Ὅδωρ, καὶ αἱ μυῖαι ποιητρέχεσσιν ἐπάνω εἰς τὸ Ὅδωρ, χωρὶς νὰ βρεῖσθαι τὰς πόδας των, κτ.

14. Εἶναι δύο ξύλινοι σφαῖραι *A*, καὶ *B*, ὡς νὴ μὲν ἐξῳδηλως βρεγμένη ἀπὸ Ὅδωρ, νὴ δὲ ἄλλη ἀπὸ ἐλαῖον βαλετας εἰς ἔνα ἀγγεῖον γεμάτον ὕδατος *ΓΔ*, καὶ θέλεις ἰδεῖ τὰ διάφορα ἀποτελέσματα τῆς Ελκυσικῆς καὶ Ωδησικῆς δυνάμεως τῆς Τύπατος, καὶ τῆς

Ε'ρ. Τι συμπεραίνετε ἐκ τώτων;

Α'π. Ο Ἰσαὰκ Νεύτων εὔρεν, ὅτι, ἐτείδη τὰ μόρια τῶν Φωτὸς εἶναι τὰ μικρότερα ὅπερ ἡμεῖς γνωρίζομεν, διὰ τοῦτο ἡ Ελκτικὴ αὐτῶν δύναμις εἶναι 1000000000000000 μιλιάνια μιλιάνιων Φωραῖς μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν Ελκτικήν δύναμιν τῆς Γῆς ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς, θεωρῶντας τὴν ποσότητα τῆς "χλιδῆς καθενὸς, καὶ τὴν ταχύτητα τῶν Φωτὸς ὅπερ εἴστομεν ἐμπροσθεν.

Ε'ρ. Τι ἔννοείτε, πάρακαλῶ, διὰ τῆς Ἡλεκτρικῆς (α);

Ἐλαίς εἰς ἄνακτον ἀπὸ αὐτῶν τὰς τρόπους τὸ ὄδωρ ἀναβίσεται διὰ τῆς Ελκυστικῆς ὑπὲρ τὴν κοινὴν ἐπιφάνειαν καὶ εἰς τὸν ἄἄλον, καταβίσεται εἰς τὸ βάθος διὰ τὴν ὁδηγητικὴν δύναμιν (ρ. 59.) ὅρα τὰς ἀρχὰς τῆς Βενετοῦ τὰς σοιχεῖα τῶν Γραφείων διάφοροις τοῖς οδοῖς τῆς πειραματικῆς φιλοσοφίας τῶν σοφῶν Δεζαγγελεέρων, καὶ τὸ τεχνικὸν λεξικὸν εἰς τὴν λέξιν Ελκυστική.

(α) Η Ἡλεκτρικὴ συνίσταται εἰς μίαν ἐλαίσιν, καὶ ὡδηγητικὸν χεδὸν τῆς αὐτῆς φύσεως μὲν ἐκείνας περὶ τῶν ὀμήλυμά εἰς τὸ προηγόμενον χόλιον. Ιδὼν ποῖαι εἰσὶν αἱ καθολικαὶ ἴδιότητες αὐτῶν τῶν ἐξαισίων ποιοτήτων τῆς "χλιδῆς.

1. Συνίσαιγατ εἰς ἀοράτες ἐκροᾶς ὅπερ ὑποδέτεται μίας παχείας, καὶ ἐλαϊόδες φύσεως, καὶ αἱ ὅποῖαι προξενεῦνται ἀπὸ τὴν τριβὴν (ἢ τρίψιμον) τῶν Ἡλεκτρικῶν Σώματος ἥως ὅπερ ναὶ ζεσαρί.

2. Αὐτὰ τὰ Σώματα δὲν τραβῶστε τόσον δυνατά